

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-01823-021
Otsuse kuupäev	23. mai 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelsetg, liikmed Anastasia Nezgovorova, Veiko Kopamees
Tarbija	
Kaupleja	Elektrilevi OÜ, 11050857
Tarbija nõue	Kahju hüvitamine.
Asja läbivaatamise aeg	11. mai 2022

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. jätta avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid 21.oktoobril 2021 võrgulepingu nr 8263112985, millega kaupleja võttis enesele kohustuse osutada tarbija liitumispunktis (Katariina allee, Võru linn) võrguteenust ja tarbija kohustus tasuma võrguteenuse eest kaupleja hinnakirja järgi.

5.novembril 2021 ajavahemikus 9:07 – 9:33 ja 18:20 – 22:01 toimusid tarbija liitumispunktis elektrikatkestused. Tarbija selgituste kohaselt oli pärast lühiajalist katkestust vooluvõrku ühendatud telerist kuulda praksu ja tunda kärsahaisu; teler uuesti ei käivitunud. Tarbija viis teleri Võru Jäätmekeskusesse utiliseerimiseks.

Tarbija nõuab kauplejalt Led-teleri LG UN70 43'' maksumuse hüvitamist. Tarbija hindab kahju suuruseks 329,00 eurot, mis on 18.novembril 2020 sõlmitud lepingu järgi teleri ostuhind.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja leiab, et tarbija nõue ei ole põhjendatud. Elektrikatkestuse põhjuseks oli keskpinge maakaabli vigastamine. Elektrikatkestusest ei tekkinud tarbimiskohas mittestandardseid toitepingeid.

Kauplejal on võrgulepingu tüüptingimuste järgi õigus teha tarbimiskohas rikke korral katkestusi või lubada katkestuste tekkimist avariiolekorras. Keskpingevõrgus toimuvate ümberlülitamistega võivad kaasneda kiired toitepinge muutused, sh toitepinge lohud, mida võrguettevõtja ei pea mõistlikult kalkuleerides võimalikuks kontrollida. Selliste muutustega tuli tarbijal arvestada lepingu tüüptingimuste p 4.11 alusel.

Võrguettevõtjal on lubatud elektrienergia edastamise katkestused kuni 16 tundi, mida kõnealusel juhul ei ületatud; kiirete pingemuutustega kaasnevate tagajärgede eest kaupleja ei

vastuta.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõenditest saab järeldada, et poolte õigussuhe põhineb võrguteenuse osutamise lepingul elektrituruseaduse (EtS) § 65 lg 1 tähenduses.

EtS § 65 lg 1 järgi lasub võrguettevõtjal muu hulgas kohustus võimaldada teenuse saajal kasutada liitumispunktis võrguteenuseid (p 3) ning kohustus edastada oma võrgus elektrienergiat liitumispunktini (p 4).

Poolte vahel puudub vaidlus selles, et tarbija liitumispunktis oli 5.novembril 2021 lühiajaline katkestus (26 sekundit), mille kestel ei olnud tarbija sisejuhtmestikku ühendatud elektriseadmetel ja -tarvititel võimalik elektrienergiat kasutada. Tarbija väidab, et võrgus toimunud kiirete pingemuutuste tõttu tekkis tarbimiskoha sisevõrku lülitatud teleril rike.

Pooled vaidlevad selles, kas kaupleja on teleri rikke eest vastutav või mitte.

Komisjon selgitab tarbijale, et lepingulises suhtes kahju hüvitamise nõude esitamisel peab kahjustatud isik tõendama kahju olemasolu ja suuruse; samuti teise lepingu poole kohustuste rikkumise ning kahju tekkimise kahju tekitaja tegevuse või tegevusetuse tagajärjel (põhjusliku seose). Kahju tekitaja peab tõendama, et ta ei saanud sellisel viisil kahju tekkimist lepingu sõlmimisel ette näha; samuti seda, et kahju ei ole nõutavas ulatuses tekkinud või et selle eest on osaliselt või täielikult vastutav kahjustatud isik ise.

Tarbija väidab, et tal on 5.novembri 2021 võrgupingete kõikumise tõttu tekkinud kahju 329,00 euro ulatuses. Tarbija on esitanud AS-ga Telia Eesti 18.novembril 2020 sõlmitud müügilepingu, mille järgi ostis tarbija 43'' Led-teleri LG UN70 329,00 euro eest.

Komisjon selgitab, et üksnes müügilepinguga ei ole võimalik tõendada 5.novembril 2021 väidetavalt tekkinud kahju. Tarbija ei ole esitanud mingeid tõendeid, mis kinnitaksid tema teleril rikke tekkimist 5.novembril 2021. MTÜ Võru Jäätmekeskus 2.detsembri 2021 akt nr 132 ei tõenda rikke tekkimist 5.novembril 2021 ega ka rikke olemust.

Komisjon selgitab, et tõendamata väitele saab otsuse rajada vaid juhul, kui väide on ülekaalukalt veenev. Kõnealusel juhul see nii ei ole. Komisjon juhib tarbija tähelepanu asjaolule, et kahjustatud isikult eeldatakse selliste abinõude tarvitusele võtmist, mille abil on võimalik kahju vähendada või kahju suurenemist ära hoida. Mõistlikult isikult tuleb eeldada, et enne teleri utiliseerimist selgitatakse välja teleri rikke olemus ja selle parandamise võimalikkus ning maksumus. Sellega seonduvad kulutused oluks hinnatavad hüvitatava kahjuna VÕS § 128 lg 3 tähenduses. Tarbija selgitustest on võimalik aru saada, et teleri rikke diagnostika tasu oluks 15,00 eurot. Komisjoni hinnangul oluks mõistlik kanda rikke selgitamise kulu; puudub mistahes alus eeldada, et teleri parandamine oli võimatu.

Tarbijavaidlustes ühtse praktika kujundamiseks selgitab komisjon kauplejale, et võrguettevõtjal lasub kohustus osutada tarbijale võrguteenust. Komisjoni hinnangul on lepingust tulenevaks põhikohustuseks võrgu kaudu elektrienergia katkematu edastamine.

Elektri edastamises esinevat planeerimata katkestust tuleb objektiivselt pidada võrgulepingust tekkinud põhikohustuse rikkumiseks. Komisjoni arvates võib ootamatu katkestuse tekkimist pidada lubatavaks üksnes viisil, et elektri edastamise kohustuse taastamine (sisse lülitamine) toimub tarbijate sisevõrguga ühendatud elektriseadmete ja -tarvitite kahjustamiseta.

Komisjon ei nõustu kauplejaga selles, et kaupleja vastutus elektrikatkestuste tagajärgede eest on piiratud üksnes võrguteenuste tasu vähendamisega. Võrguteenuste kvaliteedinõuded ja võrgutasude vähendamise tingimused kvaliteedinõuete rikkumise korral on kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri 6.aprilli 2005 määrusega nr 42. Määruse reguleerimisalaks on võrguettevõtjale oma teeninduspiirkonnas osutatavate võrguteenuste üldised kvaliteedinõuded ning kvaliteedinõuete rikkumise korral võrgutasude vähendamise tingimused.

Kõnealuse tarbijavaidlusega ei ole hõlmatud kaupleja poolt osutatavate võrguteenuste üldise kvaliteedi kontrollimine ja hindamine ega ka võimaliku kvaliteedinõuete rikkumisega kaasneva võrguteenuse tasu vähendamise küsimus. Elektrituruseaduse sätetest (EtS) ega ka eelosundatud määruse nr 42 nõuetest ei saa teha järeldust, et tarbijal puudub õigus nõuda kauplejalt kahju hüvitamist lepinguõiguse üldiste põhimõtete alusel.

EtS § 87 järgi tuleb võrgulepingus muu hulgas ära näidata andmed selle kohta kuidas korraldatakse tarbijale hüvitise maksmine või muul viisil lepingu rikkumise hüvitamine olukorras, kui osutatavate teenuste kvaliteet ei ole lepingutingimustega kooskõlas. Ka elektrituruseadusest ei tulene, et kaupleja vastutus oleks piiratud üksnes võrguteenuse tasu vähendamisega. Seega kuuluvad elektrivõrku ühendatud elektritarvitite rikutega seonduvate vaidluse lahendamisel kohaldamisele võlaõigusseaduse 7. peatükis sisalduvad kahju hüvitamist reguleerivad sätted.

Komisjon on varasemalt lahendis 19-1/21-15448 kauplejale selgitanud, et kaupleja tüüptingimused, millega jäetakse kaupleja kohustuste rikkumise tagajärjel tekkiv kahju tarbija kanda on tühised. Kauplejal on õigus majandusmudelit välja töötades kalkuleerida kulutuste otstarbekuse üle, kuid ökonoomsusega kaasnevat kahju ei saa ebaselgete tüüptingimustega tarbijalepingus üle kanda lepingu teisele poolele.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja vastutab üldjuhul elektrivõrgus toimunud katkestustega põhjuslikus seoses oleva kahju eest. Kõnealusel juhul ei ole aga väidetav kahju ja selle põhjuslik seos katkestusega tõendatud ning tarbija nõue tuleb jätta rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Veiko Kopamees
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/